

Innst. 289 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:42 S (2012–2013)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Oskar J. Grimstad, Per-Willy Amundsen, Henning Skumsvoll, Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold og Torgeir Trældal om å oppheve forbud mot bruk av blyhagl til jakt

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve forbud mot bruk av blyhagl til jakt.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til miljøvernministerens brev til komiteen fra 4. april 2013, som er vedlagt, der det blir redegjort for bakgrunnen for totalforbudet mot bruk av blyhagl. Her vises det m.a. til en konsekvensutredning fra 2001, og at det etter departementets vurdering er gode faglige grunner for et totalforbud.

Komiteen er også kjent med at Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) ønsker å få gjeninnført blyammunisjon til bruk på flatmark og over åpent hav, og at de mener det er manglende faglig grunnlag for totalforbud mot bruk av blyhagl til jakt.

Komiteen mener derfor det er riktig av departementet å innhente ytterligere kunnskap knyttet til effektene forbudet mot blyhagl har for helse og miljø utenfor våtmarksområder og skytebaner. Komiteen mener at det er viktig at departementet i dette arbeidet har kontakt med NJFF.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er enig med miljøvernministeren i at det ikke er riktig å endre forbudet mot blyhagl nå, men at eventuell ny kunnskap av betydning vil kunne føre til ny vurdering av dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti påpeker at det er påvist betydelige skadevirkninger av blyhagl ved bruk til jakt i og ved våtmarksområder. Disse medlemmer ønsker dermed ikke å reversere forbudet mot all bruk av blyhagl. Disse medlemmer er imidlertid enig med forslagsstillerne i at de fleste alternativene til blyhagl ennå ikke kan vise til like gode resultater som blyhagl. Hensynet til human jaktutøvelse og mest mulig effektiv avlving av viltet må her veies opp mot forurensningsfaren. Disse medlemmer vil derfor beholde forbudet mot blyhagl i våtmarksområder, elver og innsjøer og på skytebaner, men foreslår å oppheve forbudet mot bruk av blyhagl ved jakt på fastmark og over åpen sjø inntil fullgode alternativer er på plass. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve forbudet mot bruk av blyhagl ved jakt på fastmark og over åpen sjø.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet tar opp forslaget fremsatt i Dokument 8:42 S (2012–2013):

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve forbud mot bruk av blyhagl til jakt.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve forbudet mot bruk av blyhagl ved jakt på fastmark og over åpen sjø.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve forbud mot bruk av blyhagl til jakt.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:42 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Oskar J. Grimstad, Per-Willy Amundsen, Henning Skumsvoll, Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold og Torgeir Trældal om å oppheve forbud mot bruk av blyhagl til jakt – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 8. mai 2013

Erling Sande

leder

Torstein Rudihagen

ordfører

Vedlegg**Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen,
datert 4. april 2013****Representantforslag 42 S (2012-2013)**

Jeg viser til brev datert 18. januar hvor Energi- og miljøkomiteen oversender Representantforslag 42 S (2012-2013) fra stortingsrepresentantene Oskar J. Grimstad, Per-Willy Amundsen, Henning Skumsvoll, Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold og Torgeir Trældal om å oppheve forbud mot bruk av blyhagl til jakt.

Regjeringen har et mål om at bruk og utslipp av prioriterte miljøgifter, herunder bly, skal kontinuerlig reduseres i den hensikt å stanse utslippene innen 2020. Målet er blant annet nedfelt i St.meld. nr. 14 (2006-2007) Sammen for et giftfritt miljø – forutsetninger for en tryggere fremtid.

I Norge har vi hatt totalforbud mot blyhagl siden 2005 og forbudet er en viktig del av det nasjonale arbeidet mot spredning av bly. Før forbudet mot blyhagl trådte i kraft utgjorde bly fra blyhagl ca. 70 prosent av det samlede utslippet av bly fra kjente kilder på land i Norge. Etter at blyhagl ble ulovlig er utslippene fra slik ammunisjon nesten borte.

Til grunn for forbudet mot blyhagl ligger en konsekvensutredning fra 2001 og det er vår vurdering at det er gode faglige grunner for et totalforbud. Bly er et tungmetall som ikke brytes ned i naturen og som hopper seg opp i næringskjedene. Det virker giftig for planter og dyr allerede i små konsentrasjoner og kan gi kroniske giftvirkninger hos mange organismer. Bly kan være akutt giftig også for mennesker hvis de opptas gjennom mat, og små mengder bly kan gi helseskader ved langtidseksponering.

På grunn av de sterkt giftige effektene til bly utgjør blyhagl en betydelig fare for dyr og fugler som får det i seg. Fugler kan få i seg blyhagl ved at de inntar blyhagl istedenfor småstein til kråsen, der de blir liggende og forgifte fuglen.

Flere studier viser at det er en sammenheng mellom blyhagl og blyforgiftning av ender og gjess i gruntvannsområder. I Norge ble det i 1991 innført et forbud mot blyhagl til jakt på ender, gjess og vadere unntatt rugde. Forbudet skulle verne utsatte fuglearter ved å forby bruk av blyhagl til den type jakt som dominerte i våtmarksområder. I konsekvensutredningen i forbindelse med totalforbudet, ble det imidlertid påpekt at blyhagl til jakt fremdeles utgjorde et

problem for bevaring av fredede ender og svaner, ti år etter innføringen av det begrensede blyhaglforbudet. En undersøkelse utført av Veterinærinstituttet konkluderte med at antall døde andefugler på grunn av blyforgiftning ikke hadde vist noen klar nedgang etter at det begrensede forbudet ble innført. Konsekvensutredningen viste også at jakt med blyhagl på åpne felt i nærheten av svaners naturlige leveområder og trekkplasser, var årsak til flere tilfeller av blyforgiftning hos svaner. Dette tydet på at det begrensede forbudet mot blyhagl ikke var tilstrekkelig for å verne utsatte fuglearter fra blyforgiftning.

Til grunn for at det ble innført et forbud mot blyhagl ligger også en vurdering av at bruk av blyhagl utgjør et miljøproblem også utenfor våtmarksområder. Det er for eksempel påvist blyhagl i gulpeboller til norske rovfugler, og at blyhagl kan utgjøre et problem for bevaring av truede norske rovfugler slik som kongeørn. I utlandet er det dokumentert tilfeller av blyforgiftning i hornugler og ørner, og dette antas å skyldes at disse er toppredatorer i sine områder, der mindre byttedyr har akkumulert bly som flyttes oppover i næringskjeden. Internasjonale studier viser også at landlevende fugler på samme måte som våtmarksfugler, spiser blyhagl istedenfor småstein til kråsen.

En studie av sjøfugl skutt med blyhagl på Grønland, viser at blyinnholdet i kjøttet er overraskende høyt. Det konkluderes med at blyhagl utgjør en mer betydelig kilde for bly i diett enn tidligere antatt, og at enkeltindivider som spiser mye sjøfugl skutt med blyhagl her vil kunne overskride de anbefalte verdiene gitt av WHO for blyinntak.

Det finnes i dag flere gode alternativer til blyhagl som har like høy drepeevne og som ikke er giftige.

På denne bakgrunn mener jeg det nå ikke er riktig å endre forbudet mot blyhagl. Eventuell ny kunnskap av betydning vil likevel kunne føre til en ny vurdering av dette. Departementet vil den kommende tiden innhente ytterligere kunnskap knyttet til effektene forbudet mot blyhagl har for helse og miljø utenfor våtmarksområder og skytebaner. Departementet vil i dette arbeidet også ha kontakt med Norges jeger- og fiskerforbund.

